

บทที่ 2

สมัยการปกครองของนโปเลียน ค.ศ.1799-1815

นโปเลียน โบนาปาร์ต (NAPOLEON BONAPARTE ค.ศ. 1769-1821) เกิดที่เมือง อัจัคซิโอ (AJACCIO) ในเกาะคอร์ซิกา (CORSICA) ภายหลังจากที่ฝรั่งเศสได้ยึดเกาะนี้มาจากการเจนัว (GENOA) เป็นเวลา 1 ปี นโปเลียนเป็นบุตรคนที่สองของคาร์โล โบนาปาร์ต (CARLO BONAPARTE ค.ศ. 1746-1785) ผู้มีอาชีพทำนายความ และ มาเร โรโมลิโน (MARIE ROMOLINO ค.ศ. 1750-1836)

ครอบครัวโบนาปาร์ตมีพี่น้องเพียงเดียวคืออยู่ที่เมืองฟลอเรนซ์ (FLORENCE) ในทัสคานี (TUSCANY) ต่อมาได้อพยพมายังที่เกาะคอร์ซิกา ด้วยเหตุผลที่ 16 ครอบครัว โบนาปาร์ตมีบุตรชาย 5 คนและบุตรสาว 3 คน บุตรชาย 5 คนประกอบไปด้วย

约瑟夫 (JOSEPH) ต่อมาได้ดำรงตำแหน่งเป็นกษัตริย์แห่งเนเปิลส์และสเปน

นโปเลียน ต่อมาได้เป็นจักรพรรดิแห่งฝรั่งเศส

ลูเชียน (LUCIEN) ต่อมาได้รับตำแหน่งเป็นเจ้าชายแห่งคานิโน (PRINCE OF CANINO)

หลุยส์ (LOUIS) ต่อมาได้ดำรงตำแหน่งกษัตริย์แห่งออลแลนด์ หลุยส์ ได้แต่งงานกับ ชอร์เต้นส์ โบชาร์แนส (HORTENSE BEAUCHARNAIS) สูกสาวของ约瑟ฟินซึ่งเกิดกับสามีคนแรก หันคุ้มบุตรชายด้วยกันหันหัว 3 คนๆ สุดท้ายในเวลาต่อมาคือจักรพรรดินโปเลียนที่ 3

เจอโรม (JEROME) ต่อมาได้ดำรงตำแหน่งกษัตริย์แห่งเวลฟ์ชาเลีย

ส่วนบุตรสาว 3 คน ประกอบไปด้วย เอลิเซ (ELISE) พอลลิน (PAULINE) และ卡罗琳 (CAROLINE)

¹Alan Palmer, *The Penguin Dictionary of Modern History* (Aylesbury : Hazell Watson & Viney Limited, 1983), PP.51-52.

นำไปเลียนได้เข้าเรียนที่โรงเรียนนายร้อยในปี ค.ศ. 1785 เมื่อจบการศึกษา ก็เข้ารับราชการในหน่วยทหารเป็นใหญ่ ต่อมาเมื่อเกิดการปฏิวัติฝรั่งเศสขึ้นในปี ค.ศ. 1789 นำไปเลียนได้เดินทางกลับไปปฏิบัติภารกิจที่เกาะคอร์ซิกาในท่าແນ່ນพันໄทและได้ต่อสู้กับขบวนการกู้ชาติคอร์ซิกา โดยมี ปาสกาล ดิเพาลี (PASQUALE DI PAOLI) เป็นหัวหน้า ผลปรากฏว่า นำไปเลียนเป็นฝ่ายพ่ายแพ้ต่อขบวนการกู้ชาติคอร์ซิกา จึงเป็นเหตุให้ครอบครัวใบนาปาร์ดต้องอพยพออกจากเกาะคอร์ซิกาไปอาศัยอยู่ในฝรั่งเศสซึ่งกลายมาเป็นโอกาสที่ทำให้นำไปเลียนได้เข้าร่วมกับขบวนการปฏิวัติ

การเข้าร่วมกับขบวนการปฏิวัติ ทำให้นำไปเลียนเกิดความรู้สึกผูกพันต่อประเทศฝรั่งเศสมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการล้มการปกครองในระบอบเก่าและภารกิจการเปลี่ยนแปลง อดีตที่ซึ่งนำไปเลียนถือเป็นสิ่งที่ขัดขวางต่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศ นำไปเลียนเริ่มมีชื่อเสียงขึ้นเมื่อสามารถยึดเมืองท่าตูลอง (TOULON) กลับคืนจากอังกฤษได้ในปี ค.ศ. 1793 ต่อมาได้ถูกปลดออกจากตำแหน่งฐานะสัมภาระเป็นพวกรของโรเบสปีแอร์ เมื่อได้กลับเข้ารับราชการอีกครั้งนำไปเลียนได้รับการมอบหมายจากบาร์ราส (BARRAS) ผู้บัญชาการรักษาความสงบแห่งชาติ ให้ไปปราบปรามกบฏก่อการที่ได้รวมตัวกันในกรุงปารีสเพื่อต่อความรุนแรงขึ้นโดยมีแผนเข้าโจมตีพระราชวังตูเลอร์ส ในเดือนตุลาคม ค.ศ. 1795 (เหตุการณ์ครั้งนี้เกิดขึ้นภายหลังจากเหตุการณ์ "PRAIRIAL UPRISING" ในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1795 ที่ฝานมา) ปรากฏว่า นำไปเลียนสามารถปราบปรามความรุนแรงแห่งเดือนของดิมิแอร์ (VENDEMIAIRE เรียกตามปีกันในฝรั่งเศส) ที่เกิดขึ้นลงอย่างร้าวคลาย จึงมีผลทำให้ชื่อเสียงของนำไปเลียนกลับมาเป็นที่นิยมในกลุ่มของประชาชนฝรั่งเศสอีกครั้ง บาร์ราสจึงให้รางวัลแก่นนำไปเลียนโดยการแต่งตั้งให้ไปเป็นผู้บังคับบัญชาการกองกำลังภายในประเทศและแนะนำให้รู้จักกับ 约瑟芬 โบหาร์แนส (JOSEPHINE BEAUMARNAIS) หญิงม้ายวัย 33 ปี ซึ่งมีลูกติด 2 คนและมีอายุแท้กว่านำไปเลียนถึง 6 ปี นำไปเลียนได้ตกหลุมรัก约瑟芬 ตั้งแต่แรกที่ได้พบเห็น ในปี ค.ศ. 1796 นำไปเลียนได้แต่งงานกับ约瑟芬 约瑟芬เป็นสาวลังкомชั้นสูงและรู้จักกับบุคคลสำคัญในทางการเมืองเป็นจำนวนมาก จึงทำให้การแต่งงานครั้งนี้ช่วยทำให้นำไปเลียนมีความก้าวหน้าในหน้าที่ราชการเรื่อยมื้น²

²Albert Guerard, France : A Modern History (Ann Arbor: The University of Michigan Press, 1969), P.262.

ในเดือนมีนาคม ค.ศ. 1796 นโปเลียนได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้บัญชาการกองทัพในอิตาลี ในขณะที่เขามีอายุเพียง 27 ปี ขัยชนะจากกองรวมในสมรภูมิอิตาลีที่มีต่อ ออสเตรียในปี ค.ศ. 1796 ได้สร้างชื่อเสียงให้แก่ตนไปเดียวนเป็นอย่างมากจนทำให้เขา สามารถตัดสินใจทำสนธิสัญญาสงบศึก แคมป์ปี ฟอร์มิโอ กับออสเตรียในปี ค.ศ. 1797 ได้ ด้วยตนเอง ในปี ค.ศ. 1798 นโปเลียนได้รับการอนุมายจากวัสดุการไดเรคทอร์ ไฟฟ้า ปฏิบัติการกิจกรรมของตัวเองกับอังกฤษในอีบีต เมื่อได้ทราบข่าวความรุนแรงที่เกิดขึ้นในฝรั่งเศส ในปี ค.ศ. 1799 นโปเลียนจึงตัดสินใจเดินทางกลับไปยังอีบีตในฝรั่งเศส โดยถือวัสดุการ ไดเรคทอร์และเปลี่ยนแปลงการปกครองมาสู่ระบบกงสุล (CONSULATE) นโปเลียนได้แต่งตั้ง หน่วยงานเป็นกงสุลที่ 1 ประกอบด้วย เทศบาล กงสุล อัยยวัฒน์ 2 คน คือ โรเจอร์ ดูโคส (ROGER DUCOS) และซีแอร์ (SIEYES)

สมัยการปกครองโดยวัสดุการกงสุล (ค.ศ. 1799-1804)

เมื่อยังอีบีต อาร์มีการปกครองได้สำเร็จแล้ว คณะกงสุลได้ร่วมกันร่างรัฐธรรมนูญ ขึ้นใหม่และได้ประกาศใช้ในวันที่ 14 ธันวาคม ค.ศ. 1799 ซึ่งก่อให้เกิดผลที่ติดตามมาคือ

1. อีบีตในการบริหารอยู่ที่คณะกงสุลทั้ง 3 คน โดยกงสุลที่ 1 เป็นผู้มีอำนาจ สูงสุดอยู่ในตำแหน่งได้เป็นเวลา 10 ปี คณะกงสุลทำหน้าที่ในการแต่งตั้งคณะรัฐมนตรี ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ สถาปัตยกรรม สถาปัตยกรรม และยังทำหน้าที่เป็นผู้เสนอกฎหมายเข้าสภากา
2. รัฐธรรมนูญได้ให้สิทธิในการเลือกตั้งแก่ประชาชนชายที่มีอายุตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป
3. สภานิติบัญญัติประกอบไปด้วย

3.1 สภานิติบัญญัติ (COUNCIL OF STATE) ประกอบไปด้วยสมาชิกจำนวน 30-50 คน ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากกงสุลที่ 1 โดยมีกงสุลที่ 1 ทำหน้าที่เป็นประธาน มี หน้าที่ร่างกฎหมายเพื่อส่งต่อให้สภากฎหมายพิจารณา

3.2 สภากฎหมาย (TRIBUNATE) ประกอบไปด้วยสมาชิกจำนวน 100 คน มี หน้าที่พิจารณาว่าจะยอมรับหรือปฏิเสธกฎหมายที่ถูกเสนอมาให้พิจารณา แต่ไม่มีหน้าที่แก้ กฎหมายแล้วจึงส่งต่อไปยังสภากฎหมาย

3.3 สภากฎหมาย (LEGISLATIVE BODY) ประกอบไปด้วยสมาชิก จำนวน 300 คน ไม่สามารถเสนอกฎหมายหรือขอภัยในสภากา มีหน้าที่รับหรือไม่รับ กฎหมายที่สภากฎหมายเสนอมา

4. การปกครองส่วนท้องถิ่นยังคงระบบที่มีนาทึ้งแต่สมัยปฏิวัติคือการแบ่งประเทศออกเป็น 83 จังหวัด โดยใช้ระบบการตั้งสำนักงานเจ้าสูตรส่วนกลาง เพื่อคงไว้ซึ่งความสงบสุขภายในโดยการแต่งตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด (PREFECT) จากส่วนกลางไปหาน้ำที่ในการปกครอง

นอกจากนี้ยังมีการจัดตั้งหน่วยสำรวจด้านภูมายได้การนำของโจเซฟ ฟูเช (JOSEPH FOUCHE) ต่อมานโปเลียนได้ออกกฎหมายนิรโทษกรรมให้แก่พวากลั่นภัยทางการเมืองให้มาช่วยกันทำงาน โดยหวังว่าก่อสั่นบุคคลเหล่านี้จะต้องมีความสามัคคีและมีความจริงใจกับตัวเองไปเลียน³

การบริหารงานภายใต้ประเทศ

ในปี ค.ศ. 1801 นโปเลียนได้ทำสัญญาไม่ตรี (CONCORDAT OF 1801) เพื่อการประนีประนอมกับสันตะปาปาเพ้อส์ที่ 7 (PIUS VII) ซึ่งมีผลตามมาคือ

1. สันตะปาปามีสิทธิที่จะทำการแต่งตั้งพระชัenchurchwardens ในฝรั่งเศสให้ขึ้นดำรงตำแหน่งได้ด้วยพระองค์เอง ซึ่งเท่ากับเป็นการยกเว้นการเดือกดังพระชัenchurchwardens ขึ้นดำรงตำแหน่งซึ่งได้ถือปฏิบัติตามตั้งแต่สมัยปฏิวัติ

2. พราในฝรั่งเศสจะต้องอยู่ภายใต้ระเบียบวินัยของที่ก้านครโดยองค์สันตะปาปา

3. สันตะปาปะจะไม่ทรงเรียกร้องเอารัพเพียงของวัดในฝรั่งเศสที่ถูกยึดไปในสมัยปฏิวัติคืน และพระองค์จะไม่ทรงเรียกร้องให้ naï เอกชนภารกิจร้อยชั้กสิน (TITHES) กลับมาใช้ในฝรั่งเศส

4. ถือให้เกิดระบบขันติธรรมทางศาสนา (RELIGIOUS TOLERATION) ขึ้นในฝรั่งเศสโดยการให้เสรีภาพในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาและพระในนิกายโรมันคาธอลิก และนักเทศน์กอสุน์โปรเตสแตนท์ทางที่จะได้รับเงินเดือนจากรัฐบาลฝรั่งเศส

5. นโปเลียนยอมรับว่าไนกายโรมันคาธอลิกเป็นนิกายศาสนาประจำชาติของฝรั่งเศส เพื่อเป็นการเอาใจประชาชนทั่วไปแห่งชาติฝรั่งเศส

³Paul Bernstein and Robert W. Green, *History of Civilization : Since 1684* (Vol. II, New Jersey : Rowman & Allanheld, 1976), p. 133.

⁴ทวีศักดิ์ ล้อมลืม, *ประวัติศาสตร์ยุโรปสมัยใหม่* (กรุงเทพฯ : เทพเนตรมีสการพิมพ์, 2524), หน้า 382.

งานทางด้านการปฏิรูปของนโปเลียน

1. งานทางด้านการบริการสาธารณะอยู่ภายใต้การท่องเที่ยงของข้าราชการ ซึ่งได้รับเงินเดือนจากรัฐ

2. ให้มีการยกเลิกระบบอภิมิทธิ์ การศึกษาอ่านจากแบบลายโลติและระบบศักดินาส่วนมิภักดี

3. ปฏิรูปการเก็บภาษีและการคลังโดยรัฐบาลจะเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการเก็บภาษี เพื่อให้การเก็บภาษีเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและจะไม่ให้มีการเรียกเว้นการเสียภาษีแก่ผู้ใด ต่อมาจึงได้มีการจัดตั้งธนาคารชาติ (BANK OF FRANCE) ขึ้นในปี ค.ศ. 1800 การปฏิรูปทางการเงินมีผลทำให้รัฐบาลสามารถวางแผนจัดสรรงบประมาณการใช้จ่ายของประเทศให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4. การปฏิรูปการศึกษาทั้งในระดับประถมและมัธยม รัฐบาลให้การอุดหนุนแก่การศึกษา มีการจัดตั้งโรงเรียนอาชีวะทั้งทางด้านการซ่อมแซมและการพาณิชย์ ในปี ค.ศ. 1808 ได้มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยแห่งฝรั่งเศสขึ้น การปฏิรูปการศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการถ่วงดุลกับการจัดการศึกษาของพวกพระในฝรั่งเศส

5. ทางด้านการคุณภาพของน้ำนมสั่ง "ได้จัดให้มีการสร้างและซ้อมแขมุนหนทางที่ช้าๆ และการรักษาด้วยไฟฟ้าเพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อการคุณภาพของน้ำนมสั่งการค้าและการอุดหนุนการคุณ"

ผลงานที่สำคัญที่สุดของนโปเลียนได้แก่การสร้างประมวลกฎหมายนโปเลียน (CODE OF NAPOLEON) ขึ้นในปี ค.ศ. 1804 และประกาศใช้ในปี ค.ศ. 1810 โดยมีสาระสำคัญคือ

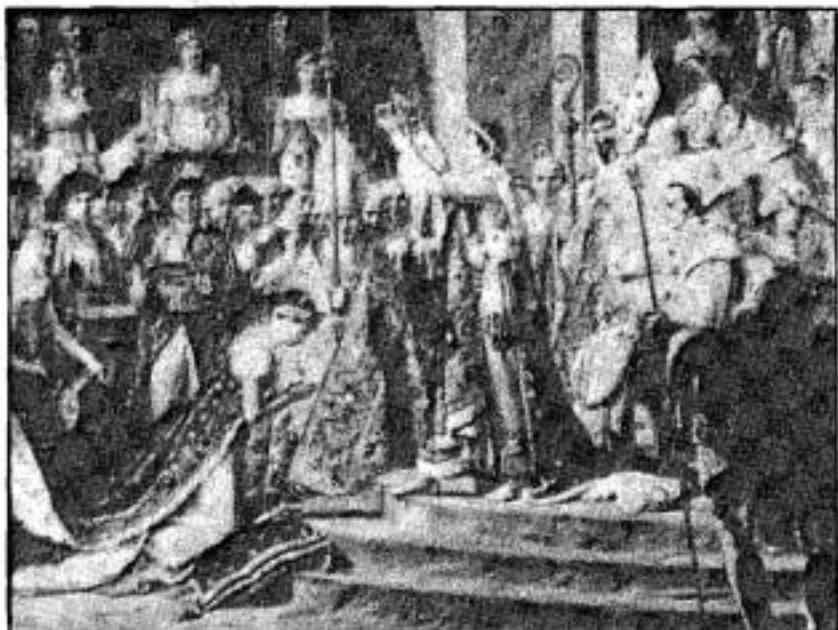
1. เน้นถึงความเสมอภาคของประชาชนฝรั่งเศสตามกฎหมาย
2. รัฐจะให้ความคุ้มครองแก่ทรัพย์สินของประชาชน และยังมีสาระสำคัญครอบคลุมถึงการติดต่อทางด้านธุรกิจ เช่น การทำสัญญา หรือการเช่าบ้าน
3. ไม่อนุญาตให้มีการจัดตั้งสหภาพกรรมกร
4. กฎหมายฉบับนี้ยังช่วยคุ้มครองประชาชนจากภัยที่จะได้รับมากกว่าการที่จะให้ประชาชนต้องคุ้มครองตัวเอง
5. ยอมรับในเรื่องของการแต่งงานและการหย่าร้างว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องตามกฎหมาย⁶

⁶Edward Mc Nall Burns, et al., *Western Civilization Volume II* (10th ed ; New York : W.W. Norton & Company, 1984), P.701.

· การแก้ไขรัฐธรรมนูญ

ในปี ค.ศ. 1802 ได้มีการออกเสียงลงประชามติแก้ไขรัฐธรรมนูญซึ่งกำหนดให้ กองสูตรที่ 1 สำรองสำหรับมีเวลา 10 ปี มาเป็นกองสูตรที่ 1 สำรองสำหรับมีผลอีกชีวิต ต่อมา เมื่อมีการวางแผนล้มอำนาจไปเลียนโดยกลุ่มนิยมกษัตริย์ได้ร่วมมือกับอังกฤษซึ่งมีแผน การแต่งตั้งให้ เคนานต์ แห่ง อาร์ตัวร์ (COUNT OF ARTOIS) แห่งราชวงศ์บูร์บองขึ้นมา สำรองสำหรับมีเวลา 10 ปี แต่แผนการนี้ล้มเหลวทำให้กลุ่มผู้ก่อการถูกกลงโทษอย่าง รุนแรง นไปเลียนไม่ต้องการให้เกิดเหตุการณ์เช่นนี้ขึ้นอีก จึงใช้เป็นข้ออ้างในการจัดตั้ง จักรพรรดิขึ้นในฝรั่งเศส โดยเห็นว่าเมื่อนไปเลียนสถาบันนาฏของขึ้นเป็นจักรพรรดิแล้วก็ จะทำให้กลุ่มนิยมกษัตริย์หมดโอกาสที่จะนำเอาราชวงศ์บูร์บองกลับมาเมืองอันเดือนอีกครั้ง

ในปี ค.ศ. 1804 สถานที่บัญญัติได้มีมติเห็นชอบ พระราชนักบุญผู้ตีที่กำหนดให้ประเทศไทย ฝรั่งเศสสถาปนาการปกครองระบบกษัตริย์ขึ้นในฝรั่งเศส จึงมีผลให้สาธารณรัฐที่ 1 เป็น สถานภาพมาเป็นจักรพรรดิฝรั่งเศส และนไปเลียนได้เปลี่ยนสถานภาพมาเป็นจักรพรรดิ นไปเลียนที่ 1 จักรพรรดิของชาวฝรั่งเศส ในเดือนมีนาคม ค.ศ. 1804 สันตะปาปาไฟอัส ที่ 7 เสด็จไปกรุงปารีสเพื่อทำพิธีราชาภิเษกให้แก่นไปเลียน ณ มหาวิหารนอร์ด ตาม

พิธีราชาภิเษกจักรพรรดินปไปเลียนที่ 1 และพระราชินีโซเชฟิน

(NOTRE DAME) แต่กลับปรากฏว่านำไปเลียนกรงรัมนงค์จากลัทธิปานปามาสูมด้วยพระหัตถ์ของพระองค์เอง^๔

การต่างประเทศภายใต้การนำของนโปเลียน

ในปี ค.ศ. 1799 เมื่อนโปเลียนเดินทางจากอิบีซ่ากลับไปฝรั่งเศสเพื่อล้มการปกครองของรัฐบาลไตรเคราทอร์ สองครั้งระหว่างฝรั่งเศสกับกลุ่มพันธมิตรซึ่งรวมก้าลังกันครั้งที่ 2 ยังคงดำเนินอยู่ ถึงแม้การรวมตัวเป็นพันธมิตรในครั้งนี้จะค่อนข้างล้มเหลวเนื่องจาก การถอนตัวของรัสเซียในปี ค.ศ. 1800

ในเดือนมีนาคม ค.ศ. 1800 พระเจ้าชาร์ปอลที่ 1 แห่งรัสเซียทรงเป็นตัวตั้งตัวตีในการจัดตั้ง สันนิบาตประเทศาเป็นกลาง ซึ่งเป็นประกายหน้าไปด้วย รัสเซีย ปรัสเซีย สวีเดน และเดนมาร์ก เพราะไม่ทรงพอใจพระทัยที่ต้องมาตรากรของอังกฤษในการตรวจค้นเรือของประเทศาเป็นกลางเพื่อบังคับไม่ให้มีการคิดค่าบำรุงกับฝรั่งเศส ต่อมาในเดือนมีนาคม ค.ศ. 1801 พระเจ้าชาร์ปอลที่ 1 ทรงถูกตอบกลับโดยพระชนม์ พระเจ้าชาร์อเล็กซานเดอร์ที่ 1 ซึ่งเป็นกษัตริย์องค์ใหม่ของรัสเซียไม่ทรงมีนโยบายต่อต้านอังกฤษอีกต่อไป จึงทำให้สันนิบาตประเทศาเป็นกลาง ต้องถอยตัวไปในที่สุด^๕

การทำสนธิสัญญาสงบศึกลูเนวิลล์และอาเมียงส์

สองครั้งระหว่างฝรั่งเศสกับกลุ่มพันธมิตรเพื่อต่อต้านฝรั่งเศสครั้งที่ 2 ยุติลง เมื่อมีการทำสนธิสัญญาสงบศึกลูเนวิลล์ (TREATY OF LUNEVILLE) ระหว่างฝรั่งเศสกับออสเตรีย ในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1801 การทำสนธิสัญญานี้มีผลทำให้อังกฤษต้องยอมยกย่องโถดีเยา ต่อมาเมื่ออังกฤษต้องมาประสบกับปัญหาการขาดแคลนอาหาร อังกฤษจึงต้องหันมาทำสนธิสัญญาสงบศึกอาเมียงส์ (TREATY OF AMIENS) กับฝรั่งเศสในเดือนมีนาคม ค.ศ. 1802 การทำสนธิสัญญาสงบศึกทั้งสองฉบับนี้ทำให้ฝรั่งเศสได้รับประโยชน์ดังต่อไปนี้

^๔ กวีตักษ์ อ้อมดิล, ประวัติศาสตร์ยุโรปสมัยใหม่, หน้า 386.

^๕ เรียน ชาญชัย, ประวัติศาสตร์ฝรั่งเศส ค.ศ. 1789-1848 (กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาภัณฑ์, 2523), หน้า 99-100.

1. ออสเตรียบังคบอมรับในสาระสำคัญของสนธิสัญญาแคมป์โป ฟอร์มิโอ ที่ทำกัน
ฝรั่งเศสในปี ค.ศ. 1797
2. ฝรั่งเศสบังคบอมเป็นฝ่ายครอบครองออสเตรียน-เนเชอร์แลนด์ (เบลเยียม) และ
ดินแดนบนฝั่งชายข้างแม่น้ำไรน์
3. ประเทศต่างๆ ดังต่อไปนี้
 - สาธารณรัฐบาตตาเวียนหรือออลเดนต์ (BATAVIAN REPUBLIC)
 - สาธารณรัฐลิกูเรียนหรือเจนัว (LIGURIAN REPUBLIC)
 - สาธารณรัฐสวิตเซอร์แลนด์ (HELVETIC REPUBLIC)
 - สาธารณรัฐซิลล์พิน (CISALPINE REPUBLIC) ซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณทุ่นเขา
แคนคุนแม่น้ำไป
 ได้รับการยอมรับอย่างเป็นทางการว่าเป็นประเทศตุ่นรัฐบริหารของฝรั่งเศส
4. อังกฤษย้อมถอนตัวออกจาก มองดา ทรินิแดด ในนอร์ก้า เอสนา และหมู่เกาะ
ซึ่งเป็นอาณาจักรของฝรั่งเศสในทะเลแคริบเบียน
5. การทำสนธิสัญญาสงบศึกทั้งสองฉบับนี้ถือเป็นการยุติสิ่งความท้าทาย
10 ปี และยังเป็นการส่งเสริมเกียรติภูมิของนโปเลียนในฝรั่งเศส

ภายหลังการทำสนธิสัญญาสงบศึก อังกฤษคิดว่าตนตัวพองเป็นสิ่งที่ไม่ยั่งยืน ใน
ขณะเดียวกันนี้ไปเลียนยังคงมีแผนการขยายอำนาจของฝรั่งเศสออกไป จากแนวความคิด
ตั้งแต่ล่าว่าได้กลยุทธ์มาเป็นหนทางที่ก่อให้เกิดสิ่งความชื้นในเวลาต่อมาโดย

 1. นำไปเลียนยอมรับในความเป็นอิสระและสถานภาพของประเทศตุ่นรัฐบริหาร
ของฝรั่งเศส เพื่อเป็นการส่งเสริมเกียรติภูมิของนโปเลียนจึงทำให้ประเทศตุ่นรัฐนำ
บริหารเหล่านี้บังคบอมความเป็นพันธมิตรกับฝรั่งเศส
 2. ในดินแดนเยอรมัน รัฐเยอรมันที่ยอมรับในอำนาจของนโปเลียนได้รับการ
ยินยอมให้ผนวกดินแดนของศาสตราจารย์มาเป็นของรัฐ จึงมีผลทำให้ ปรัสเซีย บavarie
วุฒิเตมเปร์กและบานาเดน ขยายดินแดนออกไปได้กว้างขวางกว่าเดิม และทำให้รัฐเยอรมัน
ที่ปกคล้องโดยคณะสหสัมพันธ์จำนวน 45 รัฐจากจำนวนทั้งหมด 51 รัฐถูกผนวกเข้ากับรัฐข้างเคียง
 3. ในทวีปอเมริกา นำไปเลียนได้ส่งท้ายรัฐปวยาเรตี (HAITI) เพื่อปราบปราม
ความรุนแรงที่เกิดขึ้นโดยกลุ่มทหารนิโกร และนำไปเลียนยังมีแผนการที่จะจัดตั้งอาณาจักร
หลุยส์เซียนา (เปลี่ยนให้ฝรั่งเศสในปี ค.ศ. 1800) ซึ่งเป็นจักรวรรดิฝรั่งเศสในทวีปอเมริกา

อังกฤษเริ่มหาดการต่อแผนการดำเนินงานของโปแลนด์ จึงปฏิเสธที่จะถอนกำลังออกจากเก้ามอสตคา และเมื่อโนโປเลียนประท้วงการกระทำดังกล่าวอังกฤษจึงประกาศลงความกับฝรั่งเศสในปี ค.ศ. 1803 สรุนความพยายามในการปราบปรามความวุ่นวายที่เกิดขึ้นในไอตีก็ต้องประสบกับความล้มเหลว โนโປเลียนจึงตัดสินใจขายหุ้ยส์เชียนนาให้กับประเทศสวิสเซอร์แลนด์เป็นปี ค.ศ. 1803 ในราคา 15 ล้านหรือค่าตอบแทน

การรวมพันธมิตรเพื่อต่อสู้กับฝรั่งเศสครั้งที่ 3 (THE THIRD COALITION)

ในปี ค.ศ. 1805 ออสเตรียและรัสเซียได้ร่วมเป็นพันธมิตรกับอังกฤษ จึงทำให้สองฝ่ายระหว่างอังกฤษกับฝรั่งเศสถอยมาเป็นสองฝ่ายของกลุ่มพันธมิตรเพื่อต่อต้านฝรั่งเศส ซึ่งก่อนหน้านี้โนโປเลียนได้เตรียมการบุกอังกฤษ แต่แผนการนี้ต้องหยุดชะงักไปเมื่อโนโປเลียนทราบข่าวการเคลื่อนที่ของกองทัพรัสเซียและออสเตรียมุ่งมาทางตะวันตก โนโປเลียนจึงเคลื่อนพลจากช่องแคบอังกฤษเข้าสู่ดินแดนเยอรมัน เพื่อป้องกันการรวมตัวกันระหว่างกองทัพออสเตรียและรัสเซีย ในวันที่ 15 ตุลาคม ค.ศ. 1805 กองทัพออสเตรียซึ่งมีกำลังพลประมาณ 50,000 คน ต้องยอมเข้าสู่ดินแดนที่กองทัพฝรั่งเศสที่เมืองอูลม (ULM)

สมรภูมิトラฟันก้า (BATTLE OF TRAFALGAR)

ในวันที่ 21 ตุลาคม ค.ศ. 1805 ลอร์ด เนลสัน (LORD NELSON) ได้นำกองเรืออังกฤษเข้าโจมตีกองเรือฝรั่งเศส มองย่างป้อมยัน ณ สมรภูมิทางทะเลเดนอแคนทร์ทราฟันก้า บริเวณออกชายฝั่งสเปน ลอร์ดเนลสันได้เสียชีวิตจากยุทธภูมิทางทะเลที่เกิดขึ้นในครั้งนี้ แต่ขัยชนะที่อังกฤษได้รับมีผลทำให้อังกฤษถอยมาเป็นจ้าวทะเลแต่เพียงผู้เดียวในเวลาต่อมา⁹

การทำสนธิสัญญาสันติภาพสเปรสเบิร์ก (TREATY OF PRESSBURG)

ในวันที่ 2 ธันวาคม ค.ศ. 1805 กองทัพฝรั่งเศสได้ปะทะกับกองกำลังผสมออสเตรีย-รัสเซีย ที่บริเวณสมรภูมิ ออสเตรลิตซ์ (AUSTERLITZ) ผลปรากฏว่านอกเสียน

⁹Bernstein and Green, History of Civilization : Since 1648, PP.136-137.

¹⁰คุณการ พันธุพงศ์, ประวัติศาสตร์สเปนยุคใหม่ (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2537), หน้า 167.

ได้รับชัยชนะอย่างเด็ดขาด ถือเป็นชัยชนะที่ได้สร้างชื่อเสียงให้แก่นโปเลียนเป็นอย่างมาก รัฐเบร์กต้องถอนตัวจากการยึดครองป่าแคนด์และออสเตรียต้องทิ้งสนธิสัญญาสงบศึกแพรส เมอร์ก กับฝรั่งเศสซึ่งมีผลติดตามมาคือ

1. ฝรั่งเศสได้รับเงินที่จากออสเตรีย เพื่อรวมเข้ากับอาณาจักรอิตาลี (KINGDOM OF ITALY) ซึ่งไปเลียนได้สถาปนาขึ้นมาใหม่โดยมีตินแคนน์ส่วนใหญ่อยู่ทางตอนเหนือ ของแหลมอิตาลี

2. รัฐเยอรมันที่เป็นพันธมิตรกับนโปเลียนจะได้รับตินแคนน์เพิ่มจากออสเตรียและ ได้รับการเดือนฐานะให้สูงขึ้นกว่าเดิม เช่น

2.1 นราเวียได้รับไหโอล (TYROL)

2.2 นราเวียและวุทธเทมเบร์กได้เดือนฐานะขึ้นเป็นอาณาจักร (KINGDOM) นาเคนได้เดือนฐานะขึ้นเป็นแกรนด์ดัชชี (GRAND DUCHY) และตินแคนน์ทั้งหมดถูกถอด ไม่ต้องขึ้นกับออสเตรียอีกต่อไป

3. ออสเตรียต้องจ่ายค่าปฏิกรรมสองครั้งเป็นจำนวน 40 ล้านฟรังค์ให้แก่ฝรั่งเศส การเรียกร้องเดินค่าปฏิกรรมสองครั้งเป็นจำนวนมาก เพราะนโปเลียนไม่ต้องการให้ออสเตรีย สามารถพื้นคืนได้อย่างรวดเร็ว¹⁰

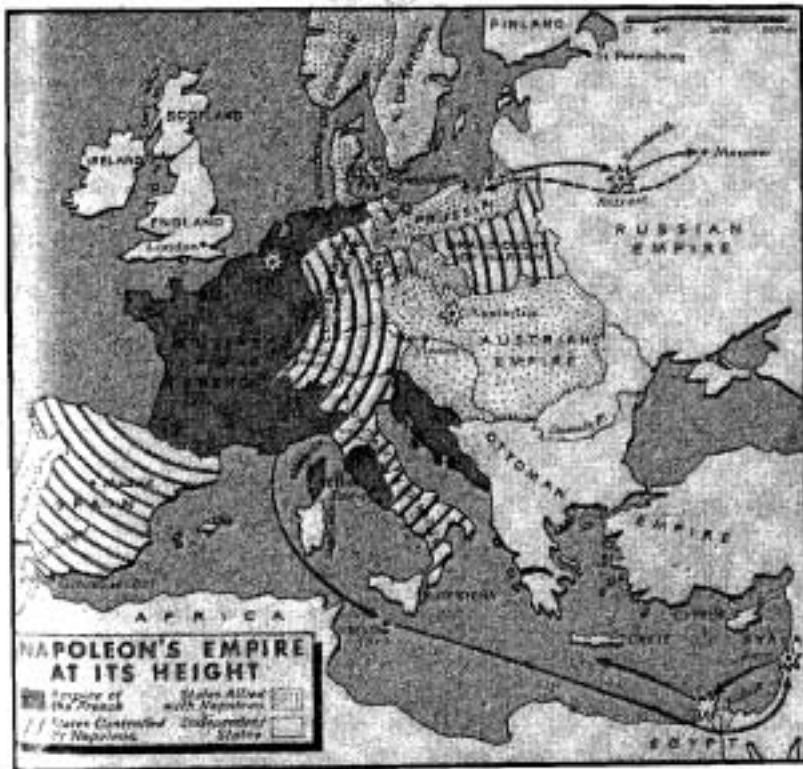
สมาพันธ์รัฐแห่งอุ่มแม่น้ำไรน์ (CONFEDERATION OF THE RHINE)

ในปี ค.ศ. 1806 นโปเลียนได้บุบอาณาจักรโรมันอันศักดิ์สิทธิ์ (THE HOLY ROMAN EMPIRE) ซึ่งมีลักษณะเป็นการรวมรัฐเยอรมัน สามร้อยกว่ารัฐเข้าด้วยกันโดย อยู่ภายใต้อิทธิพลของราชวงศ์แฮปสบูร์ก (HAPSBURG) แห่งออสเตรีย

เมื่อบุบอาณาจักรโรมันอันศักดิ์สิทธิ์แล้ว นโปเลียนจึงรวมรัฐเยอรมันขึ้นมาใหม่ เป็น สมาพันธ์รัฐแห่งอุ่มแม่น้ำไรน์ ให้อยู่ภายใต้การกำกับและคุ้มครองโดยนโปเลียน โดย "ไม่มีออสเตรียและปรัสเซียเข้ามาร่วมเป็นสมาชิก"

¹⁰ เอ็ม ชาญงาม, ประวัติศาสตร์ฝรั่งเศส ค.ศ. 1789-1848, หน้า 113.

¹¹ Roger L. Williams, A Short History of Europe Since Napoleon (New York: John Wiley & Sons, Inc., 1972), PP.17-18.

จักรวรรดิฝรั่งเศสในสมัยการปักครองของนโปเลียน
ที่มา A History of Our World

สงครามที่สมรภูมิเจนาและออยสตادท์

ปรัสเซียเป็นชาติที่ไม่ได้เข้าร่วมกับกลุ่มพันธมิตรเพื่อต่อต้านฝรั่งเศสครั้งที่ 3 เพราะนโปเลียนสัญญาที่จะยกดินแดนแอนโนเวอร์ (HANOVER) ให้แก่พระเจ้าเฟรเดอริกวิลเลียมที่ 3 หากพระองค์ทรง wang ด้วยเป็นกลาง จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้ปรัสเซียไม่ได้เข้าร่วมกับกลุ่มพันธมิตรในครั้งนี้ แม้ว่าปรัสเซียจะได้รับแยนโนเวอร์ในตามสัญญา ต่อมามีข่าวว่านโปเลียนมีแผนจะยกแยนโนเวอร์คืนให้แก่อังกฤษ ข่าวดังกล่าวได้สร้างความโกรธแค้นแก่ปรัสเซียเป็นอย่างมาก

ในเดือนตุลาคม ค.ศ. 1806 ปรัสเซียจึงร่วมมือกับฝ่ายอังกฤษและอังกฤษ ประกาศสงครามกับฝรั่งเศส แต่ก่อนที่พปรัสเซียก้าวไป远ยังอยู่ในเวลาเพียงหนึ่งสัปดาห์ที่สมรภูมิเจนา (JENA) และออยสตัดท์ (AUERSTADT) ในเวลาต่อมาปรัสเซียทั้งประเทศก็ถูกอยู่ภายใต้การบีดบังของฝรั่งเศส

สนธิสัญญาสันติคิกิลสิต (TREATY OF TILSIT)

หลังจากยึดครองปรัสเซียเป็นผลสำเร็จแล้ว โปแลนด์เพื่อมุ่งตรงเข้าสู่รัสเซีย เดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1807 กองทัพนโปเลียนได้ปะทะกับกองทัพรัสเซียที่สมรภูมิอิลวา (EYLAU) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเดือดที่นโปเลียนไม่ได้รับชัยชนะอย่างเด็ดขาด ในเดือนมิถุนายน ค.ศ. 1807 นโปเลียนสามารถพิชิตกองทัพรัสเซียลงได้อย่างเด็ดขาดที่สมรภูมิเฟริดแลนด์ (FRIEDLAND) ซึ่งได้ส่งผลตามมาคือพระเจ้าชาร์โอลิฟท์ที่ 1 ทรงขอเข้าสังบศิกกับนโปเลียน หันนี้พระบรมราชโองค์ทรงเกรงว่าการบุกรัฐเชียโดยฝรั่งเศส อาจจะก่อให้เกิดความวุ่นวายขึ้นภายในรัสเซียโดยพวกกาสติลีเดิน (SERF) และพวกขุนนาง ซึ่งไม่พอใจในระบบการปกครองของพระองค์ นอกจากนี้พระองค์ยังทรงไม่ต้องการนำเสนอภาคตะวันออกที่รัสเซียได้ร่วมเป็นพันธมิตรกับอังกฤษในการรวมพันธมิตรครั้งที่ 3 ที่ฝ่านมาเก็มเม็ตจูบอง โดยหันหัวไปทางประเทศต่างๆ ไม่ได้อะไรเป็นสิ่งตอบแทน ดังนั้นรัสเซียและฝรั่งเศสจึงได้ร่วมกันลงนามในสนธิสัญญาสันติคิกิลสิต ในเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 1807 ซึ่งมีผลตามมาคือ

1. จักรพรรดินีนโปเลียนและพระเจ้าชาร์โอลิฟท์ที่ 1 ต่างทรงยอมรับในสถานภาพของกันและกันว่า จักรพรรดินีนโปเลียนทรงเป็นจักรพรรดิแห่งภาคตะวันตกและพระเจ้าชาร์โอลิฟท์ที่ 1 ทรงเป็นจักรพรรดิแห่งภาคตะวันออก
2. นโปเลียนทรงแสดงท่าทีว่าพระองค์จะให้การสนับสนุนต่อนโยนาของรัสเซียที่มีต่อ ศูรเก็ต เปอร์เซีย อัฟกานิสถานและอินเดีย
3. ปรัสเซียได้กล่าวมาเป็นตนแคนกันชนระหว่างญี่ปุ่นและอังกฤษ ญี่ปุ่นและจักรวรรดิฝรั่งเศสได้เข้ายึดครองกรุงเบอร์ลิน (BERLIN) ซึ่งทำให้ตินแคนในเขตอิทธิพลของฝรั่งเศสขยายมาจนจรดต้นแคนทางตะวันตกของแม่น้ำเอลเบ (ELBE)
4. นโปเลียนทรงอนุญาตโนเวอร์เซียกับอาณาจักรเวลส์ฟาร์เย (WESTPHALIA) ซึ่งเป็นอาณาจักรเยอรมันที่ได้เข้าร่วมกับสมาคมรัฐแห่งสัมมั่นเนอร์ไวน์
5. ฝรั่งเศสและรัสเซียได้ร่วมทำสัญญาเป็นพันธมิตรเพื่อต่อต้านอังกฤษเป็นเวลา 5 ปี

ระบบภาคพื้นทวีป (CONTINENTAL SYSTEM)

ภายหลังการยึดครองปรัสเซียเป็นผลสำเร็จแล้ว ในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1806 นโปเลียนทรงประกาศยกดูษฎีกาเบอร์ลิน (BERLIN DECREE) โดยมีจุดประสงค์ที่จะทำลายระบบเศรษฐกิจและการค้าของอังกฤษ เพื่อทำให้อังกฤษขาดแคลนเงินทุนที่จะมาใช้

ในการทำสัมภารมกับฝรั่งเศส กทุยีกาเบอร์ลินมีผลก่อให้เกิดระบบภาคพื้นทวีป ซึ่งในบุโรป ซึ่งมีผลตามมาคือ

1. นำไปเลียนทรงชักชวนให้ รัสเซีย ออกเพรียและปรับสัมภัย เข้าร่วมในระบบภาคพื้นทวีป โดยประเทคโนโลยี เนื่องจากไม่ทำการติดต่อค้าขายกับอังกฤษ

2. นำไปเลียนทรงชักชวนประเทศที่เป็นกลาง เช่น เดนมาร์ก และปอร์ตุเกส เข้าร่วมในมาตรการต่อต้านอังกฤษ

การจัดตั้งระบบภาคพื้นทวีปทำให้อังกฤษเกรงว่าเดนมาร์กจะตัดสินใจหันไปร่วมมือกับนโปเลียน จึงส่งกองเรือเข้าโจมตีกรุงโคเปนไฮเกน (COPENHAGEN) และออกจันเรือสิบค้าของเดนมาร์กในเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 1807 ซึ่งจะเป็นการกระตุ้นให้เดนมาร์กตัดสินใจเข้าร่วมเป็นพันธมิตรกับฝรั่งเศสเรื่อยมา

ส่วนปอร์ตุเกสซึ่งอดีตเคยเป็นพันธมิตรกับอังกฤษ ได้ปฏิเสธที่จะร่วมมือกับนโปเลียน ในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1807 นโปเลียนจึงส่งทหารเข้ายึดครองปอร์ตุเกส ซึ่งการกระทำดังกล่าวก็ถูกกลับทำให้พระองค์ต้องเข้าไปพัวพันกับความรุนแรงที่เกิดขึ้นในคาบสมุทรไอบีเรีย¹² (IBERIAN PENINSULA)

สงครามในคาบสมุทรไอบีเรีย (PENINSULAR WAR)

การเข้ายึดครองปอร์ตุเกสของนโปเลียนไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ทั้งนี้ เพราะปอร์ตุเกสได้รับความช่วยเหลือจากอังกฤษ และยังมีผลทำให้ฝรั่งเศสต้องเข้าไปพัวพันกับเหตุการณ์ในสเปนในฐานะที่สเปนเป็นพันธมิตรกับฝรั่งเศส สเปนได้กล้ายมาเป็นฐานทัพและเส้นทางเดินทัพของกองทัพฝรั่งเศสเพื่อเข้าไปในปอร์ตุเกส ต่อมาเมื่อเกิดกรณีพิพาทขึ้นในสเปนระหว่างพระเจ้าชาลส์ที่ 4 กับ เจ้าชายเฟอร์ดินาน ผู้เป็นพระราชโอรส จึงเป็นการเปิดโอกาสให้นโปเลียนทรงแต่งตั้ง โจเชฟ ผู้เป็นพี่ชายและตัวร่างตัวแทนกษัตริย์แห่งเนเปลส์ให้มาครองบัลลังก์สเปนในฐานะของพระเจ้าโจเชฟที่ 1 ในปี ค.ศ. 1808 ส่วนพระเจ้าชาลส์ที่ 4 กับเจ้าชายเฟอร์ดินาน ถูกควบคุมตัวไปอยู่ในฝรั่งเศสแผนการเข้าครอบครองทั้งสเปนและปอร์ตุเกสของนโปเลียนก็เพื่อหวังจะได้ใช้ท่าเรือของทั้งสองประเทศเพื่อทำการต่อส้านำทางของอังกฤษ แต่กลับส่งผลที่ติดตามมาคือ

¹²Denis Richards, Modern Europe 1789-1945 (5th ed; London:William Clowes and Sons Ltd., 1967), PP.46-48.

1. ทำให้ชาวสเปนร่วมมือกันต่อต้านการยึดครองของฝรั่งเศส เพราะไม่พอใจที่นโปเลียนทรงปลดพระเจ้าเพอร์ดินานที่ 7 ออกจากตำแหน่ง และนโปเลียนบังฟ้าเอานโยบายต่อต้านศาสนจักรเข้ามาใช้ในสเปน ชาวสเปนทั่วประเทศจึงร่วมมือกันทำการสบคุณ กองโจร (GUERRILLA WAR) กับฝรั่งเศส

2. อังกฤษได้ส่งกองกำลังภายใต้การนำของ ดู๊ก แห่ง เวลลิงตัน (DUKE OF WELLINGTON) เข้าไปช่วยเหลือปอร์ตุเกส

3. สองครามในความสมุทรใจมีเรีย เริ่มต้นตั้งแต่ปี ค.ศ. 1808 กินระยะเวลาประมาณ 5 ปี สองครั้มตั้งก่อสร้างมีส่วนช่วยในการทำลายกองทัพนโปเลียนให้อ่อนกำลังลงไปเป็นอันมาก¹³

สองครามระหว่างฝรั่งเศสกับออสเตรีย

ในขณะที่ฝรั่งเศสกำลังทำสองครั้มติดพันอยู่ในสเปน ออสเตรียจึงถือโอกาสประกาศสงครามกับฝรั่งเศสในปี ค.ศ. 1809 ออสเตรียหวังที่จะได้รับความช่วยเหลือจากบรรดาภิสูมรัฐเยอรมัน แต่ออสเตรียก็ต้องเผชิญเพราะบรรดาภิสูมรัฐเยอรมันต่างกันกว้างด้วยเป็นกลางในสองครั้มครั้งนี้ ส่วนฝรั่งเศสต้องการความช่วยเหลือจากรัสเซีย แต่ฝรั่งเศสก็ต้องเผชิญเช่นเดียวกันเพราะรัสเซียไม่พอใจในนโยบายของฝรั่งเศสที่มีต่อไปแลนต์และผิดหวังจากการที่ฝรั่งเศสไม่ได้ให้การสนับสนุนต่อแผนการของรัสเซียที่จะขยายอาณาจักรเข้าไปในภาคสมุทรตอนล่าง (BALKAN)

กองทัพออสเตรียภายใต้การนำของ อาร์ชดยุก ชาลส์ (ARCHDUKE CHARLES) ได้พ่ายแพ้กองทัพนโปเลียนที่ วากرام (WAGRAM) ในเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 1809 จึงทำให้ออสเตรียต้องทำสนธิสัญญาสงบศึกเชินบรูน (TREATY OF SCHONBRUUN) ในเดือนตุลาคม ค.ศ. 1809 กับฝรั่งเศส ซึ่งมีผลติดตามคือ

1. ตัดแลนต์ไปแลนต์ส่วนที่เป็นของอสเตรียหรือกาลิเชียตะวันตก (WEST GALICIA) ถูกรวบเข้ากับ แกรนด์ดัชชี แห่ง วอร์ซอ (GRAND DUCHY OF WARSAW) ซึ่งถูกจัดตั้งขึ้นโดยนโปเลียน

¹³ คุณภาพ พันธุพงศ์, ประวัติศาสตร์สเปนยุคใหม่, หน้า 168-176.

2. ออสเตรียต้องยกดินแดน ดัลมาเซีย (DALMATIA) สโลเวเนีย (SLOVENIA) และโครเอเชีย (CROATIA) เพื่อก่อตั้งมอลตาออลลีเรียน (ILLYRIAN PROVINCES) ขึ้น เป็นรัฐบริหารของฝรั่งเศส

3. ผลจากการที่ฝรั่งเศสได้รับดินแดนเป็นเขตอิทธิพลเพิ่มขึ้นจากกองครามครั้งนี้ ทำให้เกิดไปเดือนห้ามมาให้ความสนใจกับผลประโยชน์ในโปแลนด์และในคานสมุทรบอห์ย่าน จึงทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างโปแลนด์กับพระเจ้าชาร์อเล็กซานเดอร์ที่ 1 เริ่มเสื่อม และ ในระหว่างที่ฝรั่งเศสกำลังทำการติดพันอยู่ทั้งในสเปนและออสเตรียในปี ค.ศ. 1809 รัสเซียจึงถือโอกาสเข้ายึดครองฟินแลนด์

4. ผลจากการท่าสนธิสัญญาสงบศึกเชินบูรุน ทำให้ออสเตรียไม่มีทางออกสู่ทะเล ออสเตรียจึงต้องหันมาสร้างสัมพันธ์ใหม่กับโปแลนด์ โดยใช้วิธีการอภิเษกสมรสในเวลา ต่อมา

การอภิเษกสมรสของนโปเลียน

ในปี ค.ศ. 1809 ภายหลังจากได้รับข้อแนะนำในสังคมที่ทำกับออสเตรียแล้วนโปเลียน ทรงเริ่มมีปัญหากับพระราชินีโจเซฟิน ทั้งนี้พระประราชินีโจเซฟินไม่สามารถให้กำเนิดองค์ รัชทายาทแก่นโปเลียน ในที่สุดนโปเลียนได้ทรงหย่าขาดจากพระราชินีโจเซฟิน ในเดือนมกราคม ค.ศ. 1810 ในขณะเดียวกัน แม็ตเตอร์นิช (METTERNICH) ซึ่งดำรงตำแหน่งเสนานบตีกระร่วง การต่างประเทศของออสเตรีย⁴ หวังที่จะได้รับประโยชน์จากการเป็นเมตีรีกันระหว่างฝรั่งเศสกับ ออสเตรียจึงสนับสนุนให้มีการอภิเษกสมรสระหว่างจักรพรรดินีโปเลียน กับเจ้าหญิงมาเรีย หลุยส์ (MARIE LOUISE) ผู้เป็นพระราชธิดาของจักรพรรดิฟรานซิสที่ 1 แห่งออสเตรียและยังทรงมีฐานะ เป็นพระราชันดิตชายของพระนางมาเรีย อังตัวเนนต์ หรืออภิเษกสมรสถูกจัดขึ้นในปี ค.ศ. 1810 ภายหลัง จากที่นโปเลียนทรงทำการหย่าขาดจากพระราชินีโจเซฟินได้ไม่นาน ภายหลังการอภิเษกสมรสเป็นเวลา 1 ปี พระราชินีมาเรีย หลุยส์ ได้ประทุมติพระราชโวรสแต่ก่อนนโปเลียนซึ่งพระองค์ทรงมอบตำแหน่ง KING OF ROME ให้แก่พระราชน妃มาเรีย หลุยส์ ให้เป็นพระราชน妃ของพระองค์

⁴“แม็ตเตอร์นิช สำรองตำแหน่งเสนานบตีกระร่วง การต่างประเทศของออสเตรียตั้งแต่ปี ค.ศ. 1809 ไปจนกระทั่งปี ค.ศ. 1821-1848.

ก่อนหน้าที่นโปเลียนจะเข้าสู่พิธีอภิเษกสมรสกับพระนางมาเรีย หลุยส์ พระองค์ทรงเคยทราบກานที่จะขออภิเษกสมรสกับพระชนิชชา 2 พระองค์ของพระเจ้าซาร์อเล็กซานเดอร์ที่ 1 มา ก่อน คือ เจ้าหญิงแคทเธอริน และเจ้าหญิงแอน แต่নโปเลียนต้องทรงมีความหวังทั้งสองครั้ง เมื่อพระองค์ได้รับการปฏิเสธจากพระเจ้าซาร์อเล็กซานเดอร์ที่ 1

ความคาดหมายระหว่างฝรั่งเศสกับรัสเซีย

ความสัมพันธ์ระหว่างฝรั่งเศสกับรัสเซียอยู่ในสภาพที่แคล่วงไปเรื่อยๆ โดยเฉพาะเมื่อไปเลียนทรงข้ายาดินแดน แกรนด์ด็ัชชี แห่ง วอร์ซอ ออกไปยึงทำให้พระเจ้าซาร์อเล็กซานเดอร์ที่ 1 ทรงเกรงว่าฝรั่งเศสกำลังจะข้ายานำเข้าไปในรัสเซีย นอกจากนี้ ฝรั่งเศสยังเริ่มท้าตัวเป็นคู่แข่งของรัสเซียในดินแดนบอตว่า

ส่วนปัญหาที่ทำให้รัสเซียต้องได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจเป็นอย่างมากคือการเข้าร่วมในระบบภาคพื้นทวีป ดังนั้นในเดือนธันวาคม ค.ศ. 1811 รัสเซียจึงถอนตัวออกจาก การเข้าร่วมในระบบภาคพื้นทวีปหรือระบบการปิดกั้นทางเศรษฐกิจอย่างเป็นทางการ ทำให้นโปเลียนทรงไม่พอใจทัยต่อการกระทำของรัสเซียเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ นโปเลียน

นโปเลียนพบกับซาร์อเล็กซานเดอร์ที่ 1 ในปารีสเชีย

บังการแก้ไขที่ได้เคยทรงทำบ้านของพระเจ้าชาร์ลส์ที่ 1 ถึง
สองครั้งแต่ก็ต้องทรงมีความหวังทั้งสองครั้ง

สังคրามระหว่างฝรั่งเศสกับรัสเซีย

ในฤดูใบไม้ผลิ ปี ค.ศ. 1812 นโปเลียนทรงรวบรวมกำลังทหารจำนวนประมาณ 610,000 คนจากศินแคนเยอรมันและโปรแลนด์ ซึ่งนับเป็นการรวมพลเป็นจำนวนมากที่สุด เหตุที่เคยมีมาในกองทัพนี้ไปเดือน เพื่อจุดประดับในการบุกรุกรัสเซีย กองทัพนี้ไปเดือนเริ่ม เดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1812 แต่นี้ไปเดือนก็ไม่ทรงสามารถที่จะ สำเร็จภารกิจที่ได้วางไว้ ทั้งนี้เพราะมีสาเหตุเนื่องจาก

1. กองทัพรัสเซียสามารถด้อยกว่าได้ย่างรวดเร็วและไม่ยอมเข้าปะทะกับกองทัพ นี้ไปเดือน นอกเหนือ กองทัพรัสเซียยังทำการเผาทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อไม่ให้เป็นประโยชน์ ต่อฝ่ายข้าศึก

2. ในเดือนกันยายน ค.ศ. 1812 กองทัพนี้ไปเดือนได้ปะทะกับกองทัพรัสเซียที่ สมรภูมิ โบโรดิโน (BORODINO) แม่กองทัพนี้ไปเดือนก็ไม่สามารถทำลายกองทัพรัสเซียลงได้ อย่างเด็ดขาด แม้ว่าจะไปเดือนทรงสามารถยึด มอสโกร (MOSCOW) เข้าไว้ได้ แต่มอสโกรได้ถูกเผา ทำลายในเวลาต่อมา จึงมีผลทำให้กองทัพนี้ไปเดือนขาดแคลนอาหารและที่พัก

3. นอกจากการขาดแคลนอาหารและที่พัก กองทัพนี้ไปเดือนยังต้องมาเผชิญกับ ความหนาวเย็นอันทารุณให้ร้ายของอากาศในรัสเซีย เมื่อนี้ไปเดือนไม่ทรงสามารถทำการ เจรจาตกลงกับพระเจ้าชาร์ลส์ที่ 1 พระองค์จึงทรงตัดสินใจด้วยทัพจากรัสเซีย ซึ่งการด้วยทัพก็เป็นไปด้วยความยากลำบากเนื่องจากที่มีอุปสรรคที่สำคัญ กองทัพ นี้ไปเดือนยังถูกถอนใจนี้ในแบบส่งความกล่องใจจากกองทัพรัสเซีย ทำให้ทหารได้รับ บาดเจ็บล้มตายเนื่องจากการถูกโฉมตี ความทิวทoid และความหนาวเย็นไปเป็นจำนวนมาก เหตุของการดับมาเพียงประมาณ 20,000 คน สังคามที่ทำกับรัสเซียในครั้งนี้ได้นำมา ความเสียหายและความเสื่อมมาสู่นี้ไปเดือนเป็นอย่างมาก¹⁵

¹⁵Richards, Modern Europe 1789-1945, PP.50-52.

โปแลนด์กอยทัพจากรัสเซีย

การรวมพันธมิตรเพื่อต่อสู้กับฝรั่งเศสครั้งที่ 4 (THE FOURTH COALITION)

หลังจากโปแลนด์ได้ฝ่ายแพ้มาจากการสมรภูมิในรัสเซีย ในเดือนมีนาคม ค.ศ. 1813 รัสเซียจึงร่วมเป็นพันธมิตรกับปรัสเซียเพื่อทำสงครามปลดปล่อย (WAR OF LIBERATION) กับฝรั่งเศส ซึ่งสงครามในครั้งนี้ไม่มีฝ่ายใดเป็นฝ่ายที่ได้รับชัยชนะอย่างเด็ดขาด แมตเตอร์นิกซ์เข้ามาใกล้เกล็ตต์เพื่อให้มีการยุติสงคราม ทั้งนี้ เพราะแมตเตอร์นิกไม่ต้องการเห็นฝรั่งเศสต้องตกเป็นฝ่ายพ่ายแพ้บ่อบับ แมตเตอร์นิกต้องการให้ฝรั่งเศส เป็นตัวตั้งตุ่งคุณอำนาจของรัสเซีย อย่างไรก็ตามแมตเตอร์นิกก็ไม่สามารถทำให้ทั้งสองฝ่ายยุติ สงครามลงได้อย่างเด็ดขาด ดังนั้น ในเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1813 ออสเตรียจึงต้องตัดสินใจ เข้าร่วมเป็นพันธมิตรกับรัสเซียโดยการประกาศสงครามกับฝรั่งเศส

ในเดือนตุลาคม ค.ศ. 1813 กองทัพโปแลนด์เป็นฝ่ายพ่ายแพ้แก่กองทัพของฝ่าย พันธมิตรที่สมรภูมิ ไลพ์ซิก (BATTLE OF LEIPZIG) ภายหลังจากการรบในครั้งนี้แล้ว แซกโซนี กับ นาวาเรีย ซึ่งเป็นพันธมิตรที่เหลืออยู่เพียงสองประเทศของนโปเลียน ซึ่ง เป็นประเทศในกลุ่มสมาพันธ์รัฐแห่งกลุ่มแม่น้ำไรน์ ก็ได้ถอนตัวออกจาก การเป็นพันธมิตรกับ ฝรั่งเศสเข้ามเดียวกันกับรัฐเยอรมันอื่นๆ

ส่วนภายในสเปนกองกำลังผสม อังกฤษ-สเปน ภายใต้การนำของ ดุ๊ก แห่ง เวสติงตัน สามารถขับไล่พระเจ้าโจเซฟที่ 1 ออกจากบัลลังก์สเปนและเครื่องมือบัลลังก์ คืนให้แก่พระเจ้าเฟอร์ดินานที่ 7 หลังจากนั้นดุ๊ก แห่ง เวสติงตัน จึงยกทัพข้ามภูเขา พิรินีส (PYRENEES) เพื่อรุกร้ำญ่าไปในฝรั่งเศส

สนธิสัญญาชอมองท์ (TREATY OF CHAUMONT)

ฝ่ายพันธมิตรพยายามรุกร้ำญ่าไปในฝรั่งเศส แต่ก็ได้รับการต้านทานอย่างหนักจาก กองทัพฝรั่งเศส จนทำให้เกิดความขัดแย้งขึ้นในระหว่างฝ่ายพันธมิตรด้วยกันเอง ดังนั้น อังกฤษจึงต้องเข้ามาทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยโดยให้มีการลงนามกันใน สนธิสัญญาชอมองท์ ในวันที่ 9 มีนาคม ค.ศ.1814 ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

1. อังกฤษ รัสเซีย ออสเตรีย และปรัสเซียจะไม่แยกกันทำสัญญาสงบศึกกับฝ่ายปฏิเสธ
2. ฝ่ายพันธมิตรจะร่วมมือกันทำสังคมรัฐกิจจะได้รับชัยชนะ
3. ฝ่ายพันธมิตรจะช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายหลังจากการทำสนธิสัญญาสันติภาพ สำเร็จครุ่งไว้แล้ว
4. สนธิสัญญาฉบับนี้กำหนดระยะเวลาแห่งข้อตกลงเอาไว้ 20 ปี

ในเวลาต่อมาสนธิสัญญาชอมองท์ ได้ถูกนำมาเป็นรากฐานของความร่วมมือกัน ในยุโรป (CONCERT OF EUROPE) เพื่อร่วมมือรักษาสันติภาพ และยังใช้เป็นบรรทัดฐานของการประชุมเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในยุโรป

การสละราชบัลลังก์ของนโปเลียน

ในวันที่ 31 มีนาคม ค.ศ. 1814 ฝ่ายพันธมิตรกู้สามารถยึดกรุงปารีสได้สำเร็จ ต่อมาในเดือนเมษายน ค.ศ.1814 นโปเลียนทรงถูกบังคับให้สละราชบัลลังก์ที่พระราชวัง ฟองเต้นโบ (FONTAINBLEAU) โดยพระองค์ยังทรงดำรงตำแหน่งจักรพรรดิ แต่ต้องถูกเนรเทศไปอัญมณีเอลบา (ELBA) ในทะเลเมดิเตอร์เรเนียน พร้อมด้วยทหารรักษาพระองค์ จำนวน 400 คน และได้รับเงินบำนาญจากรัฐบาลฝรั่งเศสอีกปีละ 2 ล้าน 5 แสนฟรังก์^๑

^๑ อัชญา โภนพากยุจน์และคณะ, อารยธรรมตะวันตก (กรุงเทพฯ : บริษัทบपรชาชน จำกัด, 2528), หน้า 388.

พระเจ้าหลุยส์ที่ 16 (ค.ศ. 1755-1824) พระอนุชาของพระเจ้าหลุยส์ที่ 16 ได้รับการสถาปนาขึ้นเป็นกษัตริย์ฝรั่งเศสในปี ค.ศ. 1814 นับเป็นการฟื้นฟูอำนาจของราชวงศ์บูร์บองขึ้นมาใหม่ในฝรั่งเศส

สนธิสัญญาปารีสฉบับที่ 1 (THE FIRST TREATY OF PARIS)

ในวันที่ 30 พฤษภาคม ค.ศ. 1814 ฝ่ายพันธมิตรได้ร่วมกันทำสนธิสัญญาปารีสฉบับที่ 1 ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

1. ให้ฝรั่งเศสมีอณาเขตเท่ากับปี ค.ศ. 1792 ฝรั่งเศสจึงไม่ได้สูญเสียดินแดนของตนเอง แต่กลับได้รับดินแดนเพิ่มขึ้นอีกประมาณ 150 ตารางไมล์ และได้รับพลเมืองเพิ่มขึ้นอีกประมาณ 450,000 คน

2. ฝรั่งเศสไม่ต้องจ่ายค่าปฏิกรรมสองครั้ง และจะไม่มีกองทหารของฝ่ายพันธมิตรเข้าไปยึดครองดินแดนฝรั่งเศส

การที่ฝ่ายพันธมิตรทำสนธิสัญญาแบบฝ่อนปรานกับฝรั่งเศสก็ เพราะหวังว่าสนธิสัญญាជันบันนี้จะช่วยส่งเสริมสถานภาพของกษัตริย์องค์ใหม่ของฝรั่งเศสให้มีความเข้มแข็งขึ้น

สมัยการปกครองของพระเจ้าหลุยส์ที่ 18

สมัยการปกครองของพระเจ้าหลุยส์ที่ 18 นับเป็นสมัยแห่งความรุ่งเรืองในการปกครองระบอบรัฐสภา (PARLIAMENTARY SYSTEM) ของฝรั่งเศส พระองค์ทรงพระราชทานรัฐธรรมนูญที่มีลักษณะเป็นเสรีนิยมให้แก่ประชาชนฝรั่งเศสในปี ค.ศ. 1814 และยังทรงรักษารูปแบบของการปฏิรูปที่เกิดขึ้นตั้งแต่สมัยการปกครองนโปเลียนเอาไว้ จึงทำให้ประชาชนยังคงมีเสรีภาพที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครอง ทางด้านเศรษฐกิจ และอุดหนุนการรวมของฝรั่งเศสก็ได้รับการพัฒนาเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ ยังมีการปฏิรูปกองทัพและมีการฟื้นฟูเชื่อสืบทอดด้านการต่างประเทศขึ้นมาใหม่¹

¹Palmer, The Penguin Dictionary of Modern History, PP.182-183.

ตาลเลรังค์ (TALLEYRAND)

ฝรั่งเศสได้รับการปฏิบัติจากฝ่ายพันธมิตรเป็นอย่างดี ทั้งนี้ เพราะเป็นผลงานทางการทุกด้านของตาลเลรังค์ อตีดเสนาบดีกระหรงการต่างประเทศของฝรั่งเศสในสมัยของนโปเลียน และเมื่อพระเจ้าหลุยส์ที่ 18 ทรงขึ้นปักครองฝรั่งเศส พระองค์ก็ยังทรงให้ตาลเลรังค์ทำหน้าที่เสนอติกระหรงการต่างประเทศอยู่ต่อไป จากประสบการณ์ที่ทำงานทางด้านการต่างประเทศมาเป็นเวลานาน จึงทำให้ตาลเลรังค์ใช้ความสามารถในการทั้งฝ่ายพันธมิตรและฝ่ายพันธุ์ไม่เข้ามีความต้องและเรียกร้องค่าปฏิกรรมส่งความจากฝรั่งเศส

ปฏิกิริยาจากพวากชนชาว

ถึงแม้พระเจ้าหลุยส์ที่ 18 จะไม่ทรงคิดแก้แค้นต่อพวากปฏิวัติ ซึ่งเป็นกลุ่มที่ทำให้พระองค์ต้องเสียลี้ภัยออกจากฝรั่งเศสไปตั้งแต่ปี ค.ศ. 1791 แต่ภายในราชสำนักของพระองค์ซึ่งล้อมรอบไปด้วยพวากชนชาวซึ่งเคยลี้ภัยไปอยู่ภายนอกประเทศ พวากชนชาวเหล่านี้ล้วนแต่เป็นพวกที่หอยิงในศักดิ์ศรีและเป็นพวกที่ปราศจากเหตุผล ดังนั้น พวากชนชาวเหล่านี้จึงต้องการแก้แค้นต่อพวากปฏิวัติที่ทำให้พวากชนชาวต้องได้รับความลำบากจากการลี้ภัยไปอยู่ต่างประเทศ

การดำเนินนโยบายที่มิตรภาพของพระเจ้าหลุยส์ที่ 18

ถึงแม้พระเจ้าหลุยส์ที่ 18 ได้ทรงดำเนินนโยบายเป็นกลางในทางการเมือง แต่พระองค์ได้ทรงทำสิ่งที่มิตรภาพนี้เมื่อทรงมีค่าสั่งให้ปลดประเจ้าการทหารบางส่วนออกจากกองทัพซึ่งทำให้พวากที่ถูกปลดประเจ้าการได้รับความเดือดร้อน ต่อมามีพระองค์ทรงสั่งให้เปลี่ยนชื่อชาติจากชื่อสามสิบซึ่งใช้มาตั้งแต่สมัยแห่งการปฏิวัติมาเป็นชื่อสีขาวซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของราชวงศ์บูร์บอง จึงทำให้ประชาชนส่วนใหญ่เข้าใจมิค คิดว่าพระองค์กำลังนำเอาการปกครองระบอบเก่า (OLD REGIME) กลับมาใช้ในฝรั่งเศส

สมัยร้อยวันแห่งการกลับคืนสู่อำนาจของนโปเลียน (1 มีนาคม - 22 มิถุนายน ค.ศ. 1815)

ในขณะที่ฝ่ายพันธมิตรกำลังเจรจาต่อรองอยู่กับการประชุมสันติภาพที่กรุงเวียนนา (CONGRESS OF VIENNA) นโปเลียนทรงถือโอกาสหนบนื้อจากเก้าเอลนา กลับมาอยังประเทศฝรั่งเศสในวันที่ 1 มีนาคม ค.ศ. 1815 ประชาชนฝรั่งเศสซึ่งยังคง

ยึดมั่นอยู่กับแนวทางปฏิวัติต่างและคงความยินดีต้อนรับการก้าวมาของนโปเลียนและได้เข้าร่วมในกองทัพของนโปเลียน พระเจ้าหุยส์ที่ 18 ซึ่งต้องเสด็จลี้ภัยไปประจำทัพที่เมือง กองต์ (GAND) ในเบลเยียม¹⁸

สองครามาอเตอร์สู

เมื่อนโปเลียนเด็จมาถึงกรุงปารีสพระองค์ได้ทรงจัดกองทัพฝรั่งเศสขึ้นมาใหม่ เพื่อเตรียมทำสังหารมันกับฝ่ายพันธมิตร ในเดือนมิถุนายน ค.ศ. 1815 กองทัพนโปเลียนได้เคลื่อนพลเข้าไปในเบลเยียมเพื่อเตรียมทำสังหารมันกับกองทัพอังกฤษและกองทัพปรัสเซีย ก่อนที่กองทัพทั้งสองจะสามารถรวมตัวกันได้ เมื่อกองทัพนโปเลียนเคลื่อนพลมาถึงบริเวณ ใกล้กับหมู่บ้านวอร์เตอร์สู (WATERLOO) ที่ได้ประทับกับกองทัพอังกฤษภายใต้การนำของ ดุกแห่ง เวอสตัน นโปเลียนทรงสั่งให้กองทัพฝรั่งเศสเข้าโจมตีกองทัพอังกฤษ และใน เวลาต่อมากองทัพปรัสเซียได้เคลื่อนทัพมาถึงสมรภูมิวอเตอร์สูก่อนที่กองทัพนโปเลียนจะ สามารถมีชัยเหนือกองทัพอังกฤษ ดังนั้น กองทัพฝรั่งเศส อังกฤษ-ปรัสเซีย ซึ่งมีกำลังพล เหนือกว่าจึงสามารถพิชิตสถานการณ์เข้าโจมตีและทำลายกองทัพนโปเลียนลงได้อย่าง ย้อยยับในวันที่ 18 มิถุนายน ค.ศ. 1815

นโปเลียนเด็จหนีออกจากสมรภูมิวอเตอร์สูเพื่อลี้ภัยไปบังทวีปอเมริกา แต่เรือ ของพระองค์ถูกกองเรืออังกฤษสกัดเอาไว้ได้ จากวันที่ 1 มีนาคม ค.ศ. 1815 ซึ่งเป็นวัน ที่นโปเลียนทรงหลบหนีออกจากเกาะเออบานาถึงวันที่เรือของพระองค์ถูกล้อมจับโดย กองเรืออังกฤษในวันที่ 22 มิถุนายน ค.ศ. 1815 เป็นที่รู้จักกันในนามของสมัยร้อยวัน แห่งการก้าวผ่านทางของนโปเลียน (HUNDRED DAYS)

วาระสุดท้ายของนโปเลียน

ภายหลังสมัยแห่งเหตุการณ์ร้อยวันสิ้นสุดลงแล้ว ฝ่ายพันธมิตรจึงเริ่มน้อยไป แข็งกร้าวต่อไปนโปเลียนและประทุมฝรั่งเศส โดยนโปเลียนได้ถูกเนรเทศไปอยู่ที่เกาะ เชนต์ヘเลนา (ST. HELENA) ในมหาสมุทรแอตแลนติก และได้ถูกควบคุมตัวอย่าง แน่นหนาโดยผู้คุ้มเข่าวนมากจนกระทั่งพระองค์สิ้นพระชนม์ลงด้วยโรคแพลในกระเพาะ อาหารในปี ค.ศ. 1821

¹⁸ เรียน ชาญกานต์, ประวัติศาสตร์ฝรั่งเศส ค.ศ. 1789-1848, หน้า 130.

สนธิสัญญาปารีสฉบับที่ 2

การทำสนธิสัญญาปารีสฉบับที่ 2 ได้มีขึ้นในวันที่ 20 พฤษภาคม ค.ศ. 1815 ระหว่างฝ่ายพันธมิตรกับฝรั่งเศส ซึ่งมีผลทำให้ฝรั่งเศสถูกอดเป็นที่สองให้เหลือเท่ากับปี ค.ศ. 1790 ฝรั่งเศสต้องจ่ายค่าปฏิกรรมสังคมเป็นจำนวนเงิน 700 ล้านฟรังค์ และต้องออกค่าใช้จ่ายให้ทหารฝ่ายพันธมิตรที่เข้าไปยึดครองฝรั่งเศสจนกว่าฝรั่งเศสจะสามารถจ่ายค่าปฏิกรรมสังคมตามจำนวนที่ฝ่ายพันธมิตรเป็นผู้กำหนด¹⁰

ผลกระทบแห่งสมัยการปกครองของนโปเลียน

1. นโปเลียนทรงถือว่าพระองค์ทรงเป็นนักปฏิรูปผู้ทรงกฎหมาย ดังนั้น รัฐบริหารที่อยู่ภายใต้พระราชอำนาจของพระองค์ จึงได้วางการกำหนดแผนการปฏิรูปต่อไปง่ายๆ เพื่อให้การปกครองเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพภายใต้กรอบของกฎหมาย ซึ่งจะทำให้ประชาชนมีสิทธิและเสรีภาพเท่าเทียมกันตามกฎหมาย

2. นโปเลียนทรงยกเลิกระบบศักดินาส่วนบุคคล ซึ่งทำให้ชาวนาเป็นอิสระจากการควบคุมของพากบุนนาง โดยชาวนาได้เปลี่ยนสถานภาพมาเป็นกับรัฐแทนพากบุนนาง

3. นโปเลียนทรงลดอำนาจของศาสนจักรลง ซึ่งทำให้ศาสนศาสนา (CHURCH COURT) ถูกยกเลิกไปพร้อมกับระบบภาษีรายได้ที่ต้องเสียได้รับ (TITHES) ศาสนสมบัติถูกยึดมาเป็นของรัฐ ขันติธรรมทางศาสนา (RELIGIOUS TOLERATION) ได้กลับมาเป็นกฎหมายพร้อมกับการได้มาซึ่งเสรีภาพส่วนบุคคลของกลุ่มนักหุกคุกคามในฝรั่งเศส ทั้งพวกศาสนาต่างๆ โปรเตสแตนต์ และยิว

4. การขยายอำนาจของนโปเลียนไปยังดินแดนต่างๆ ของยุโรปได้ก่อให้เกิดความรู้สึกชาตินิยม (NATIONALISM) ขึ้นในดินแดนเหล่านี้ซึ่งได้ส่งผลออกมานอกต่างกัน เพราะดินแดนบางแห่งก็ชื่นชมในระบบของการปกครองของนโปเลียน แต่ดินแดนบางแห่งก็ต่อต้านอำนาจของนโปเลียน ซึ่งความแตกต่างดังกล่าวสามารถยกตัวอย่างได้ตั้งต่อไปนี้คือ

4.1 โปลแลนด์ อิ�ิพอลของลัทธิชาตินิยมแสดงออกในทางเชื้อชุมนุงปีเตอร์ โปลแลนด์ ผู้ซึ่งเป็นผู้นำการต่อต้านนโปเลียน แต่ดินแดนบางแห่งก็ชื่นชมในระบบของการปกครองของนโปเลียน แต่ดินแดนบางแห่งก็ต่อต้านอำนาจของนโปเลียน ซึ่งความแตกต่างดังกล่าวสามารถยกตัวอย่างได้ตั้งต่อไปนี้คือ

¹⁰Bryce Lyon, et al., *A History of Western World Volume III*, (2nd ed; Chicago : Rand McNally College Publishing Company, 1974), PP.581-582.

4.2 ในแหลมอิตาลี ตั้งแต่เดิมที่ถูกแบ่งแยกการปกครองออกเป็นหลายส่วน ทางกิจกรรมของการค้าของนโปเลียน เป็นครั้งแรกที่สามารถทำให้อิตาลีรวมตัวกัน ได้ภายหลังจากที่กรุงโรมได้ถูกทำลายลงโดยพวกรบโบราณเยอรมันในปี ค.ศ. 476 ความรู้สึกชาตินิยมที่เกิดขึ้นจึงเป็นแรงกระตุ้นที่จะนำไปสู่การรวมประเทศอิตาลีเข้าด้วยกัน ในเวลาต่อมา

4.3 ภายใต้สนับสนุนไปเดียนได้ทรงพยายามปฏิรูปทางด้านลัทธิของ สเปน เช่น การยกเลิกระบบศาสนาเดียวทางศาสนา (INQUISITION) ซึ่งเป็นนโยบายที่ จริงใจของนโปเลียนที่มีต่อชาวสเปน แต่กลับปรากฏว่าไม่หายดังก่อตั้งกลับสร้างความไม่ พอดใจนักเป็นแรงกระตุ้นความรู้สึกชาตินิยม ชาวสเปนจึงช่วยกันพื้นฟูอิฐาน้ำของศาสนาจักร และอิฐาน้ำของราชวงศ์บูร์บองให้ได้กลับมาครองสเปน

4.4 ในอังกฤษ อิทธิพลของลัทธิชาตินิยมได้แผลงออกมายืนรูปของการ ต่อต้านการปฏิรัติตั้งเช่นที่เกิดขึ้นในฝรั่งเศส จนกระทั่งทำให้ชาวอังกฤษต่างก็ลืมที่จะ พิจารณาแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นภายในประเทศ เพราะคนส่วนใหญ่ต่างก็หันมารวมมือกัน ต่อต้านอิฐาน้ำของนโปเลียน

4.5 ในศตวรรษที่ 19 ที่เป็นศตวรรษที่ได้รับผลกระทบมากที่สุดทั้งในทาง บวกและในทางลบ ทั้งนี้ เพราะชาวปรั�เซียจะไม่ยอมความพ่ายแพ้ต่อนโปเลียนที่สมรภูมิ เจนาและอยสตาดท์ ในปี ค.ศ. 1806 จึงก่อให้เกิดความรู้สึกชาตินิยมต่อต้านฝรั่งเศส ไปทั่วปรั�เซีย แต่เมื่อนโปเลียนหมุดอิฐาน้ำไปแล้ว กลุ่มผู้ปกครองปรั�เซียก็ได้ ดำเนิน นโยบายปฏิรูปที่เกี่ยวข้องกับชาวนา ถึงแม้ตามประเพณีตั้งเดิมของปรั�เซียชาวนาคือ กลุ่มนี้ที่จะนำความมั่งคั่งมาสู่กลุ่มชนนางปรั�เซีย การปฏิรูปที่เกิดขึ้นเป็นลิ้งที่ได้รับมา จากอิทธิพลการขยายอิฐาน้ำของนโปเลียน²⁰

²⁰Bernstein and Green, History of Civilization : Since 1648, PP.145-146.